

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése
Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő szépirodalmi hetilap.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor
Fél évre . . . . . 4 kor
Negyed évre . . . . . 2 kor
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadhatnák:

Budapecsten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécében Schalek H., Dukes M., Oppellik A. «Altalános Tudósító» hirdetési osztálya Budapest.

Nyilttér petítésora 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hiv. közlönye

Az ifjúság.

Sok olyan jelenséget tapasztalunk a mindennapi életben, melyek arra készítetnek valósággal, hogy kétségbe essünk a mai ifjúság felett. Ez a mai ifju nemzedék, különösen itt Magyarországon, nem látszik olyan erőteljesnek és fejlődésre alkalmasnak, mint aminő mértékben szüksége van rá azoknak, akik 15—20 esztendő múlva örökünkbe lépnek. A mai ifjúság egészen más, mint mi voltunk, amikor könnyű szívvel és pezsgő vérrrel tettük magunkat túl e világ bajain, erényei, energiája, praktikussága egyaránt a mienkének mögötte látszik maradni.

Látszik, mondom. Mert ez csak látszat. A valóság az, hogy a mai ifjúságban éppen úgy megvan a jóra és az erőfejlesztésre való anyag, mint bennünk volt meg, csak hogy most egészen más formákban, a régiektől teljesen elütő külsőségekben nyilatkozik meg. A korszellem gyökeresen átalakult 20 év alatt, más lett a világnézet s a mai ifjúság, melyet mi, a régiek neveltünk, nem tud kellő bizottsággal beleilleszkedni új helyzetébe, midőn kikerül az életbe. Mert a szülőktől és az iskolában is egészen más formában hirdették neki az élet igéit, mint hirdeti az élet. Naiv gondatlanságban neveltük fel gyermekeinket s midőn kikerülnek a világba, idegen nekik minden s nem tudják helyzetük magaslatára emelkedni. Ezért szölgletesek, esetlenek, nem élelmesek, esztendőki kellene hozzá, míg le tudják vetkőzni a szülői házból és az iskolában elsajátított ósdi és impraktikus vonásukat.

A jövő generáció már nem lesz ilyen. Az ifjúság, mely 20 esztendő múlva fog telkerülni az élet harcmezéjébe, már a szülői házból és az iskolából fogja magával hozni mind azokat a fegyvereket, melyekre szüksége van, hogy megélhessen és a tisztesség útján maradhasson.

Most és már évek óta állandóan panaszkodunk kell amiatt, hogy nem modernül nevelik az ifjúságot. Nem a szülői házból, de méginkább nem az iskolában. A szülők mindenképpen uri hajlamokat, a többi embertől való megkülönböztetés öntudatát csöpögtetik a gyermek fogékony lelkébe, az iskolákban pedig elfoglalt lateinereket és nyárspolgárokat nevelnek belőlük. Holott az előjogok ideje lejárt s a latéiner filiszterek amellet, hogy komikusak, improduktivak, nem bírnak boldogulni. Elmaradnak a világtól, a mely nem törődik velük és szaporítják a nyomorúsága miatt mind hangosabban kesergő kishivatalnok-állományt.

Ez így nem maradhat; mert ha a bajon nem segítünk, nemzeti csapás lesz belőle. A hogy a modern élet diktál, úgy kell nevelni az ifjúságot. Ki kell küszöbölni az iskolából az ósdi tudományokat, melyeknek a diák soha sem fogja hasznát venni, ha csak tudós nem lesz belőle. Elsősorban meg kell szabadítani iskoláinkat a holt nyelvektől, melyeket nyolc esztendei keserves magolás után úgy sem tudnak elsajátítani a tanulóval. A matematikából és fizikából csak arra tanítsák a tanár urak a tanulókat, a mit ők maguk is értenek. Ne használgják a mógorva szobatudósok tankönyveit, melyek olyan nyelven vannak megírva, hogy sok-

szor művészettel párosult munka kell hozzá, hogy az ember egy-egy mondat értelmét kitalálja. Dobják el az olyan történeti tankönyveket, melyeket szereplő politikusok, mérges sovínisták vagy felekezeti elkülönítést hirdelő emberek írtak. Olyan könyvek kellene ma, melyben az igazságot hirdetik, mert a középkorból ránk maradt üres frázisok nyügte alól már felszabadult a világ.

A zengetes hexameterek és saffoi versszakok helyett ismertessük meg a diáksággal a külföld műremekeit, valamint a modern magyar s külföldi nagy írók munkáit. Ezekből tanulnak finomult ízlést és felvilágosodottságot.

És a főtantárgyak között foglaljon helyet a testgyakorlat. Minden nap tornásson és vivjon az ifjúság. Nézzük Amerikát vagy Angliát! Nemzeti ünnepként üli meg az egész nép, amikor néhány tanintézet ifjúsága tornaversenyre sereglik össze. Ott már meggyőződött róla minden tényező, hogy tetterős férfiak csak edzett, erős izomzatú fiatal emberekből válnak.

És vezessük be az iskolába a praktikus tudományoknak praktikus módon való tanítását. Nyelveket, földrajzot, ethnografiát, közigazgatási és kereskedelmi törvényeket, művészettörténetet és kritikát tanítsanak, inkább élő szóval, mint könyvekből. Mind ezeket tudnia kell a modern művelt embernek, ha társaságban akar forogni s érvényesülni óhajt.

Csodálatos! Egyben elértük, sőt talán túl is haladtuk a külföldet a modern nevelés tekintetében. S ez a leány-nevelés. A folyton szaporodó magasabb nősiskolák év-

TÁRCZA.

Korfuig és vissza.

Irta: dr. Csury Jenő.

VI.

Bármennyire kívánánk a pompás szintű marascino mellett ülve a régmúlt idők emlékein elmerengni, a hajó kürtje indulásra szólít; de nem bánjuk meg, hogy a szózatnak engedünk, mert új meg új csodái a természetnek tűnnek elénk. A mig keletről a hatalmas Velebit mindinkább a háttérbe szorul és helyét a nemskóra feltornyosuló Dinari Alpok változatos alakulatai foglalják el, addig nyugat felé a tengert egészen elveszítjük. A dalmát szigetvilág legsűrűbb részeibe érkezünk be, a hol sziget, sziget után, öböl, öbölre következik; a szárazföldi oldalon a hegyek mindközölebb nyomulnak hozzánk; a parton meredek sziklafalak, dús erdővel koszorúzza. A sok sziget és ezernyi öböl legbiztosabb búvó helye volt az egykori rabló népségnek, mely ha egyszer e labirintusba bevehette magát, üthették botta' a nyomát üldözői. A hajózársa ezer veszélyvel járó ez útvonal mentén egymást követik a legbájosabb látképek és nehezünkre esik elválni tőlük, mikor a csengő ebédre vagy vacsorára hív bennünket. Egyszerre csak meglepetve állunk meg; magas szik-

laormon vár tűnik elénk, melynek aljain koralakban festői város terül el; a szárazföld felől hatalmas kőfal, egykor védőbástya, ma csak dísz; a háttérben kopár mészkő sziklák; ez Sebenico. Maga a város nem sok érdekest nyújt, de nem messze tőle a Kerka folyó hatalmas, lépcsőzetes vizesése egyike a legszebb látványoknak.

Tovább haladva csakhamar magunk mögött hagyjuk Kagram falucskát szávaeshalászatot üző lakóival és áthaladunk egy keskeny, a tengerből felmeredező zátonyoktól határolt szoroson. Ebből kiérve előtűnik áll Trau híres vára. Itt már Krisztus születése előtt tekintélyes város terült el, mely jelentőségét később is megtartotta és a velenceieknek kiváló erősségét képezte. Trau várába menekült IV.-ik Béla királynak a Tatárok üldözése elől, a nehéz napokban itt találván védelmet a vérszomjas horda elől. Innen már csak rövid út van Spalatóig, Dalmátia legélénkebb városáig, mely egykoron Diokletian római császárnak is székhelyül szolgált. A gyöhetetlen császár megúvva az uralkodás fáradsalmait Salonaebe vonult vissza és itt, a mai Spalato helyén óriási palotát emeltetett magának. Ezen igazán fejedelmi kastély nagyszérségéről fogalmat alkothatunk magunknak, ha tudjuk, hogy a mostani Spalatonak ó-városa nem egyéb, mint egymagában a császári palota, melyet hozzáragszott beleépített falakkal városá alakították át, egykori folyosóit meghagyva utcáknak, termeit átalakítva egész lakosztályokká. A gyönyörű római építmény jó része meglátható

ugyan, de a hol egykor a császár fényes kísérete lakott, ott most szenny és piszok uralkodik. Nagy ellentét a római császárság ragyogó fénye és a mostani nyomorúság közt!

A mig Spalato egy elmúlt hatalom és név dicsőségét hirdeti, addig Lissa sziget, melyet hajónk nemskóra érint, helyesebben az azt övedző tengerretek a legújabb korban szerzett hírnévvél ékeskednek. 1811.-ik évben itt verte meg a francia hajóhadat az angol flotta, 1866. július 20-án pedig az osztrák haditengerészet Thegetov vezérelte alatt ugyanitt vívott fényes győzelmet az olasz felett. A csata Lissa Lesina és Solta szigetek közt ment végbe. Persano olasz tengerparag július 16-án 11 páncélos hajóval, 4 fa fregattal és 4 jelző hajóval Anconából kiindulva két nappal később Lissa előtt termett, mielőtt erről az osztrákok tudomást szereztek volna. Miatán azonban az olasz hajóhad partra szállási szándéka kudarcot vallott s az osztrák hajóhad, mely hét páncélosból 5 fregattból és egy korvetből és a harcvonalon kívül még 10 ágyunaszádból állott, megjelent július 20-án az ellenfelek összecsaptak; 1182 ágyú okáda pusztító tüzet egymásra. Az olaszok rosszul löttek, de ennek dacára az ütközet eldöntetlen maradt, míg végül az osztrák admirális hajó Ferdinand Max és az olasz páncélos R6 d'Italia összetalálkoztak. Alkalmas pillanat felhasználásával Thegetov saját hajója veszélyeztetésével oldalba furta az ellenséges páncélost, mely rettenetes hasadással oldalában azon

ről-évre hatványozott számban produkálják a kenyérkeresőt, pályákra képesített leányokat. Manapság ha egy polgári középvagyonú családban kettőnél több leánygyermek van, azokat okvetlenül kenyérkeresetre oktatják ki. Hivatalkos és tanszékek egyaránt el vannak már árasztva nőkké, akik kétségbe ejtő kicsiny fizetésért dolgoznak Nagy baj ám ez, mert előlünk, férfiak elől, elveszik a kenyeret. Ha ez így tart, néhány esztendő múlva olyan elkezeredett kenyérharc fejlődhetik ki férfi és nő között, mely társadalmunk megingására vezethet. A nő kenyérszerzése már is olyan problémává nőtte ki magát, melynek megoldása kell, hogy égetően sürgős feladatát képezze első sorban a törvényhozásnak. Valami helyes módus vivendit kell megalkotni, különben teljesen megváltozik a magyar nő helyzete, melyben a haza fennállása óta oly kitűnően teljesítette hivatását.

Igy vagyunk mi magyarok. A jó és hasznos reformot nem igen, vagy csak nagyon lassan vesszük át a külföldtől, de a helytelenségekben és túlzásokban annál hűségesebben és gyorsabban haladunk a nyomában.

Erdősi Dezső.

A csáktornyai vasuti állomás kibővítése.

A csáktornyai vasuti állomást a déli vasut építései különböző okokból, de főképen azért, hogy Varazsdhoz közelebb legyen, a Csáktornyától meglehetősen távolságban állították fel. Ez mindenesetre elfogadható volt abban az időben, mikor a vasutat építették, de ma már, midőn Csáktornyáról Varazsra külön vasut elágazás van, mi értelme sincs e régi és Csáktornyára semmiképen sem előnyös állapot fenntartásának.

Az állomásnak a várostól való távolságát nem is említve, a mi azonban közforgalom tekintetében szintén lényeges dolog és a közönség érdekébe ütköző a mostani elhelyezés, csak azokra a kellemetlenségekre kell gondolnunk, a melyek napról-napra előállanak az ugynevezett tolatások alkalmával. Alig van csáktornyai ember, kinek ne okozott volna már ideges türelmetlenséget az állomásra sietése közben a tolatásokkor történt feltartoztatása, a minek bizony nem

egy esetben a vonatról való lekésés lett a következménye. Igaz ugyan, hogy a vasut részéről mindent elkövetnek, hogy a forgalom akadályozva ne legyen, s ha vasutra menő kocsi vagy ember áll meg a sorompó előtt, megállítják a tolató vonatot, mindazonáltal igen sokszor annyi ideig kell várakozni az utasnak a sorompónál, tudniillik sokszor teljes lehetetlenség a tolató vonatot igen rövid idő alatt az átjárótól elvitetni és az átjárót szabaddá tenni, — hogy azután az utas már minden sietése dacára is lekésést a vonatról.

Ez a jelenlegi helyzet nemcsak a közönségre kényelmetlen, de kényelmetlen magára a vasutra is, mert az csak nyilván kellemetlen és akadályozó a vonatok összeállításánál és rendezésénél, ha minduntalan meg kell állítani őket munkaközben. Epen ezért a vasutársaságnak csakúgy érdekében áll a jelenlegi abnormis helyzetnek a megszüntetése, illetve javítása, mint a milyen kívánatos az az utazó közönség kényelme szempontjából.

Erre nézve most itt az alkalom. Ugyanis a csáktornyai vasuti állomás már régen szűknek bizonyult, s most gondolkozik és készített tervet a vasutársaság az állomás kibővítésére. A jelenlegi pályaudvaron, amint halljuk, 2 új vágányt akarnak létesíteni, olyképen — mert másképen erre nincs is hely — hogy a meglévő raktár épületeket lebontják, ezek helyére építynek az új vágányokat és távolabb építenének raktárépületeket.

Mint előbb is emlitem, a jelenlegi helyzet megváltoztatása ugy a közönség, mint a vasut érdekében kívánatos. Áldozzon tehát a vasutársaság is, meg Csáktornya közönsége is. Ne bontsák le a raktár épületeket, hanem építsenek egy egészen új személypályaudvart és pedig vagy az állami tanítóképezde mellett, vagy a mártáni átjárónál, a régit pedig hagyják meg rendező pályaudvarnak. Hogy melyik hely lenne megfelelőbb, egy arra hivatott és kiküldött bizottság állapítsa meg. Ennek az eldöntésébe nem szólunk bele. Mindenesetre azonban úgy oldandó meg a kérdés, hogy az indóházhoz ne kelljen a pályatesten keresztül menni. — Ez a megoldás talán többé kerül, mint a tervezett bővítés, de legalább megfelelőbb is lesz mindkét fél igényének.

És ebben az ügyben csak elismerés illeti Csáktornya város előljáróságát, ki midőn értesülvén a tervezett bővítésről, azonnal megkereste a vasutársaságot új személy pályaudvar építése érdekében, egyben felajánlván már előzőleg is megfelelő teleknek az átengedését a község területéről. De ne is hagyjuk most a dolgot magára, tegyük meg mindent, mert ha most ez nem sikerül, lsten tudja mikor lesznek megint olyanok a körülmények, hogy ezzel az ügygyel foglalkozzunk!

KULÖNFÉLÉK.

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXI-ik évfolyam III-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történjék. Tisztelettel a **KIADÓHIVATAL.**

— **Zalavármegye törvényhatósági bizottsága** folyó 1905. évi július hó 12-én délelőtt 10 órakor a vármegyeház gyűlés-termében rendkívüli közgyűlést tart, melynek kizárólagos tárgyat képezik: Eitner Zsigmond törvh. bizottsági tag ur és társainak indítványa az iránt, hogy az ujonnan kinevezett kormány ellen a vármegye közönsége állást foglaljon. Ezzel kapcsolatban Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun és Zemplén vármegyék közönségeinek, valamint az állandó választmányi üléseig beérkező törvényhatóságok hasonló tárgyú átiratai. Mely rendkívüli közgyűlésre t. bizottsági tag urat azzal van szerencsém meghívni, hogy a fenti ügyek előkészítése céljából az állandó választmányi ülés folyó évi július hó 8-án délelőtt 10 órakor tartatik. Zalaegerszegen, 1905. július hó 2-án. Hertelendy Ferenc s. k., Zalavármegye főispánja.

— **A zalamegyei szövetségelt ellenzék értekezlete.** Bosnyák Géza miselai birtokos, mint a zalamegyei szövetségelt ellenzék előkészítő bizottságának elnöke Zalavármegye közönségét lelkes felhívásban szólítja fel, hogy folyó hó 11-én Zalaegerszegen a Korona vendéglőben délután 6 órakor tartandó

pillanatban, a mint a Ferdinand Max hirtelen visszavonult, oldalra fordult és azonnal elsüllyedt. A mint aztán egy másik olasz páncélos a Palestro kigyult, az olasz hajóhad elhagyta a csatát. Ép mikor Thegetov követni készült a vert ellenséget, az égő hajóról óriási füstoszlop emelkedett az égre, a következő másodpercben a Palestro a levegőbe repült, hogy utánna mindenestül eltűnjön a tenger fenekén. Thegetov pedig győztes hajóhadával Polába tért vissza, hol óriási ünnepségekkel fogadták. Igaz ugyan, hogy a rossz nyelvek szerint Thegetov admirális hajója az ellenséges Ré d'Italiát csak véletlenül furta oldalba, mert állítólag annyira részeg volt, hogy maga sem tudta, miként került össze a két hajó és az ellenséges hajóval együtt való elsüllyedéstől csak a hajó gépése mentette meg, a ki érezvén az összeütközést, rögtön ellengőzt adott; de hát utóvégre a csatában is, mint a politikában az eredmény a fő és a gonosz nyelvek, melyek az osztrák hajóhad ezen egyetlen győzelmét is lekicsinyelni akarják, ugyan kihallgatna?

Sokáig elmerengünk e vizeken, hol annyi fiatal élet esett áldozatul annak, hogy egy nép szabad akart lenni, és alig vesszük észre, hogy mindinkább zöldelő partok mentén egy minden oldalról védett pompás öbölbe jutottunk, melynek végén csinos házaktól környezve, magas erdő koszorúzta hegyek alatt kényelmes kikötő tárul élénk: Gravosa, Ragusa városának kapuja.

VII.

Ragusa kétségtelenül legbájosabb városa Dalmátiának és az egyedüli, a hol ez idő szerint modern kényelmet talál az utas. A nagyszerű fekvésű Hotel Imperial, melynek olaszos jellegű lapos tetéről a lehető legszebb kilátást lehet élvezni, a legelőkelőbb svájci hotelek módjára van berendezve és hosszu tartózkodásra alkalmas. Ellenben Dalmátia többi városai, bár mindegyiknek van 1—2 sokat ígérő nevű szállodája, tisztaság és ellátás dolgában meglehetősen gyengén állanak. E pompás szállodának köszönheti a város első sorban, hogy ma már a világ minden részéből a legszebb társaság gyűlik itt össze és a sáisonban az előcsarnokban, különösen este oly élénk élet uralkodik, akár a francia tengerpart valamely látogatott üdülő helyén.

De igazán megérdemli Ragusa, hogy a ki csak teheti, meglátogassa. Két kikötője van: a nagy hajók részére Gravosa, melyet egy hegyhát választ el Ragusától és magában a városban egy igen kicsiny kikötő, mely egyébként is nagyon ki lévén téve a déli szeleknek, alig használható. A Sarajevo felé vivő vasút állomása szintén Gravosában van a kikötő mellett. Mikor a szőlők, olaj és Cyprus erdőkkel koszorúzott gravosai kikötőt elhagyva a remek villák és kertekkel határolt országutat felértünk a város és kikötő közti választágot képező hegyhátra, előtünk fekszik az egész gyönyörű táj. Változatos alakú, helyenként hatalmas erődítmé-

nyekkel megrakott hegycsúcsok alkotják a festői hátteret, míg előtünk a sük tenger ragyog s egy abba belenyúló sziklán büszke sás fészekként fekszik Ragusa városa, több százados de még teljesen épen maradt, a szárazföld felől köröskörül a tengerpartig haladó mély sáncárokkal szegélyezett az egész várost a tenger felől is övező óriási, a város legmagasabb tornyai fölül emelkedő, minden viharral dacoló falaival. E falakon bizonyos napokon a séta is meg van engedve és rajtuk a várost teljesen körül lehet járni. A tengerben majdnem összennöve a várossal, zöld folt látszik: Lacroma szigete. A morajló tenger által 1/3-ad részben körülvelt város olajerdőkkel és cyprusi getekkel, szabadon tenyésző pálmákkal és óriási atláikkal ékeskedő környezetével tündéri látvány, melyet sohasem lehet elfeledni.

A származását a Krisztus előtti 6-ik századba visszavivő és a későbbi velencei uralom gyöngyét alkotó város, mely közel 100 évig (1358—1453-ig) magyar fennhatóság alatt is állt, sok érdekes régi emléket zár magába. Ragusa egyike azoknak a helyeknek, melyeket az idő vasfoga nem tudott megemészteni s a »Stradone« fő-utca, a hol egykor a gazdag patriciusok laktak, még ma is olyan, mint századokkal ezelőtt. A nagy Velenceinek e miniatűr mintaképe a XIV-ik század végén épült városházzal, a XV-ik századból származó kuttal ósi templomával és más történelmi nevezetességeivel a laikusnak is sok szórakozást nyújt. E mellett az utcai élet rendkívül élénk és festői; a

»Szövetkezett ellenzéki» értekezleten minél számosabban jelenjenek meg. Az értekezlet célja: állásfoglalás a jelenlegi politikai viszonyokkal szemben.

— **Eljegyzés.** Markovits Géza nagymihályi fodrász eljegyezte Bellák Valéria kisasszonyt Csáktornyról.

»Muraközi róm. kath. tanítókör.« Folyó hó 1-én Murakirályon Peczek György tükészentgyörgyi plébános, alsó-muraközi alesperes és címzetes kanonok buzgolkodása folytán meg alakították a »Muraközi róm. kath. tanítókört«. Az alakuló gyűlésen, melyet Peczek György plébános hívott össze, megjelent 16 tanító, és 8 pap. Letárgyalták az alapszabály tervezetét és jóváhagyás céljából fejterjeszteni határozták, végül pedig megválasztották a tisztikart. Elnök lett: Herbolvi Alajos muravidi kántortanító; jegyző: Novák Ferenc draskovecki kántortanító, és pénztáros Osten János légrádi kántortanító.

— **Névmagyarosítás.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy Lakenbak Jenő katori kereskedő úgy maga, mint kiskorú gyermekei, Elza és Gizella családi nevét Medveczki-re változtassa át.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. kir. belügyminiszter a »Perlaki molnáriparosok temetkezési egyesületének« alapszabályait jóváhagyta.

— **Fegyvergyakorlat Csáktornya környékén.** A 13-ik hadtest területén a folyó évben megtartandó fegyvergyakorlatok alkalmával a cs. és kir. 5-ik dzásdás ezred három százada folyó évi július 1-től 18-ig Csáktornyan is fog zászlóalj gyakorlatokat tartani.

— **Tanulmányi kirándulás.** A cs. és kir. bécsi hadiskola 4-ik gyakorló csoportja Stróhr Henrik cs. és kir. vezérkari testületbeli alezredes vezetése alatt 12 hallgatóval (lőtisztek) és 15 löny legénységgel folyó hó 19-én Csáktornyára érkezik.

— **Tűz Felsőkirályfalván.** Kánikula beköszöntével kezdi felütni a lejét itt is, ott is a vörös kakas. Folyó hó 1-én délután 5 óra után Felsőkirályfalván is iszonyu pusztulást vitt véghez e borzasztó elem. Tizenynolc

gazda siratja többé—kevésbé hamuvá lett vagyonát. Keressük keletkezésének okát? már megszoktuk, hogy gyermekek idézték föl, kik gyufával játszottak, legalább a verzió azt mondja. Növeli a nyomort, hogy e tizenynolc kárvalott közül csak kettő volt biztosítva. Vértagygyasztó látvány volt a sűrű füstfelhő, majd nyomban utána fölcsapódó haragos vörös lángnyelv, mely hihetetlen gyorsasággal terjedt egyik épületről a másikra. A nép a mezőkön, otthon csak siró-rivó gyermekek, már most a sebtiben haza futott szerencsétlenek mindegyike saját vagyonkájának megmentésére gondolt csak, a vész első pillanatában senki nem gondolhatott arra, hogy az elem tovább terjedésének gátat kellene vetni. A környékből összejött fecskendők téllenségre voltak kárhóztatva, miután a kutakból kimerült a víz. 5 lakóház, 18 gazda melléköpülete a bennük fölhalmozott takarmánnyal, több kocsival és néhány sertés lett a tűz martalékává. Egyik fiatal gazdát feleségével ép akkor érte a láng, a mikor ketten lovaik kimentésén fáradoztak. A férfi bal arca, nyaka és kezeje erős égési sebeket szenvedett; emberáldozata azonban a vésznek nem volt. Ez alkalommal két dologra akarjuk a hatóságok figyelmét föl hívni. Egyike ezen dolgoknak az, hogy ezen községek mindegyike még a régi, elavult szerkezetű fecskendővel bír, miknek tömlőjük t. i. nyomótömlőjük nincs, és ha van is, az is rövid. E fecskendők egy kissébszerű kazaltűznel működhetnek hatáson, de mint jelen esetben is, hasznavehetetleneknek bizonyultak az elemmel szemben. Hatóságokon áll, hogy a községek kötelességévé tétessék a szivó és nyomótömlőkkel ellátott fecskendők beszerzése. Második baj pedig a tűzoltói intézmény fejletlensége. Jelen esetben is, ha némileg gyakorolt legénység áll rendelkezésre, céltudatos munkával a pusztulást kiszébiteni lehetett volna.

— **Könyör adományok.** A felsőkirályfalvi tűz alkalmából a csáktornyai járás főszolgabírája a kárvalottak segélyezésére céljából a következő gyűjtőitvet bocsájtotta ki: »Felsőkirályfalva községben f. hó 1-én tűzvész folytán 18 család lett hajléktalanná, kik ez idő szerint még a legszükségesebb élelmi szereiket is nélkülözik. A nyomor enyhítésére kérek listát, ső, zsradék és ruhaneműket a nyomor pillanatny enyhítésére. Kolbenschlag, főszolgabíró.« Még aznap adakoztak: Gräner Testvérek, 30 kg. liszt; csáktornyai gőzmalom, 50 kg. liszt; Heinrich Miksa, 50 kg. liszt; Kraschovetz József, 50 kg. liszt; Mráz Testvérek, 15 kg. lencse; Stráhia Testvérek, 50 kg. liszt; Mayer Testvérek, 50 kg. liszt; Rosenberg Rudolf, 30 kg. liszt; Deutsch Salamon, 10 kg. liszt. Pénzadományokat adakoztak:

Neumann Simon	2 k.	Tóth István	2 k.
Antonovics József	2 k.	Kayser Lajos	2 k.
Nuzsdy Mátyas	2 k.	Kovács Emil	1 k.
Friedl József	2 k.	Fejér József	1 k.
Hencsey Gábor	1 k.	Horváth Ignác	1 k.
Ifj. Neumann Miksa	10 k.	Kristofics Károly	1 k.
Strausz Sándor	2 k.	Horváth Pál	1 k.
Herzer Izab	1 k.	Pollák Gyula	1 k.
Csáktornyai takarékt.	10 k.	Pethő Jenő	5 k.
Kopjár Sándor	2 k.	Becsay István	1 k.
Pescornik Ottó	4 k.	Pintács Károly	2 k.
Gräner Henrik	2 k.	Buday János	1 k.
Muraközi takarékt.	10 k.	Csáktornya Vidéki takarékt.	10 k.
Stráhia testvérek	2 k.	Sullog János	1 k.
Gabercz János	2 k.	Meider Márk	60 f.
Mayer testvérek	5 k.	Adametz Filip	60 f.
Szocsics Mihály	1 k.	Ács János	40 f.
Neumann Salamon	1 k.	Stolcer József	80 f.
Mozes Bernát	2 k.	Sztrahunya József	40 f.
Hessel Jakab	1 k.		

Mely nemesszivó adományokért a tűzkárosultak nevében ezuton is hálás köszönetet mond a járás főszolgabírája.

— **Köszönetnyilvánítás.** Tek. Neumann Vilmos ur a »Csáktornyai Iparosifjak Egyesülete« által rendezett júniális alkalmával 2 koronát volt szives felülfizetni Szives adományáért fogadja e helyen az egyesület hálás köszönetét.

— **Husz.** A középkor történetének mindig érdekes fejezete lesz a cseh huszita mozgalom. Érdekes ez az óriási lázadó, a ki kegyben állott a király, a királyné, a nagyközönség és a prágai érsek előtt is, a ki öt még a zsinat prédikátorává is kinevezte. És megis egyszerre Wiclef irataiba merült s midőn azokat terjeszteni kezdte, ugyanez az érsek kimondta reá az átkot. Husz felebbezett a pápához, de hiába, mire kiközösítették. A nép azonban kitartott Husz mellett s gyűlölete a pápához ellen csak fokozódott, kivált mikor Angelo bíbornok Prágára kimondta az egyházi interdictumot. Husz egy ideig cseh nemes urak váraiban tartózkodott, később megjelent a konstanzi zsinaton, a hol hitvallását egy bizottság meghallgatta. Nyomban kihirdették az ítéletet s egy a városban felállított máglyán Huszt még az napon elégették. Ebbe a középkori drámába tehát bevilágít a középkor máglyafénye is. Mint egy hitvalló, mint a nagy vértanú, ő is zsolnárokat énekelve és Krisztust dicsőítve lépett a máglyára. Egy nagy tanulást mutatott akkor ő is a világnak és a maga nemzetének: azt: hogyan támadnak vallások s azt, hogy a szabad gondolkodás minden hatalommal diadalmasan szállhat szembe.

Husz életét és tanainak kifejlődését és történetét a Nagy Képes Világtörténet most megjelent VI. kötetében találjuk megírva a Középkor jeles tudósa, dr. Csuday Jenő által.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy gazdagon illusztrált főtét ára diszes félbörkötésben 16 koronára; füzetenként is kapható 60 fillérével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

— **Eljegyzések.** Eilich János budapesti déli vasuti tisztviselő eljegyezte özv. Szei-verth Antalné urnőt Csáktornyan.

Weisz Ede gráci csendőrhadnagy jegyet váltott Morandini Bálint takarékpénztári igazgató unoka hugával, Morandini Stefánia kisasszonnyal Nagykanizsán.

— **Az időjárás.** A kánikula ugyancsak alaposan beköszöntött már a mult hó 28-án s azóta e hó 6-ig óriási meleg volt nemcsak nálunk, de országsherte, sőt egész Európában is. Csáktornyan nem egy nap, de többször a legmelegebb volt az egész országban. E hónap 6 első napján Csáktornyan a következő maximumai voltak a melegnek Celsius fokokban: elsején 36.7, másodikán 38.7, harmadikán 35, negyedikén 38.4, ötödikén 36.4, és hatodikán 37.4. Csak szerencse, hogy a nagy melegnek Csáktornyan s környékén emberéletben áldozata nem volt, legalább erről nem hallottunk. Gulács és Gyulakeszi zalamegyei községekben az aratók betegedtek meg, sőt Horváth Katalin 20 és Tóth Klára 19 éves arató leányok nap-szúrás következtében meg is halltak. Folyó hó 3-án délután 4 órakor kezdett az ég beborulni, de csak villámlás és dörgés lett, míg 6-án estefelé és éjjel zivatarral 8.6 mm. jótékony eső esett, a mi a levegőt lényegesen lehűtötte.

— **Kanyaró Csáktornyan.** Csáktornyan két kis gyermek kanyaróban megbetegedett. A hatóság megtette a szükséges óvintézkedéseket.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

legkülönbözőbb délszláv viseletek, főképen a diszes népies női öltözetek káprázatos színekben pompáznak és egyes kirakatokban díszlő arany és ezüst ékszer munkák, karmarkolatok, szövetdíszítések és csúdfalatos türelméről tanuskodó asszonyi kézi munkák nézésével alig lehet betelni. Sajnos a vásárlási kedvet nagyon rontja mindeme különlegességek túlhajtott ára.

A város környéke is rendkívüli szépségekkel kedveskedik. Lacroma szigete a legbujább meleg-övi szigetvilág valamely pontjára varázsol bennünket és ha jobb karban volna tartva, hatása még nagyobb lenne. Úgy hallom, hogy legujjabban egyik osztrák mágnás vásárolta meg eddigi tulajdonosától, valamelyik osztrák főhercegtől és így remélhető, hogy az jobb karba fogja helyezni. A sziget valamikor menedéket nyújtott a nagy vihartól szorongatott Oroszlán szivú Richárdnak, a nikálpolyi csata után pedig a győztes Bajazid Sultán elől menekülő Zsigmond magyar király ugyanitt kötött ki. A Breno völgy délszláv tenyészével; a tengerparton egy szikla mélyedésben rejtőző romantikus St. Giacomo kolostor; Kannosa község 1000 éves platánfáival, melyet 7 ember kiterjesztett karokkal alig tud átfogni; egy szikla alól teljes szélességében felbujgó, ismeretlen származású Ambla folyó, óriási hegyekkel övezett völgyével; a város mellett emelkedő Lapad hegy sötét cyprusokkal beültetett és az egykori ragusai nemességet magába foglaló temetőivel, a természet kedvelőinek kifogyhatatlan gyönyört nyújt. Nehezen válnak meg Ragusától és visszavágyunk ódon falai közzé.

(Folytatása következik.)

Sve pošiljke se tičuđ zadržaja u novinah, naj se pošiljaju na ime, Margitai Jozefa urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znastveni i povučljivi list za puk

izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . 2 kor

Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: «Csáktornyai takarékpénztár» «Muraközi takarékpénztár» «Csáktornya Vidéki takarékpénztár» i t. d.

Bezdušno delo.

Navek si znam misliti, da kak bi lepo bilo da bi ljudi već tak spametni bili, kaj se jeden drugomu nebi dali vkaniti. Ali nije to još tak. Jesu nesrečni ljudi, kojim je Bog pamet dal ali nisu se navćili nikakovoga dela, pak zato takovi se na to trsiju, da bez svakoga truda moreju živet. Jer živet mora čovek! Pak takvi onda koji misliju tak, da živet mora čovek a nemisliju to, da je i pošteno moći živet na svetu, takovi onda krađeu, vkanjuju razbijaju i t. d. A drugi ljudi su marljivi, delaju ali težko živju, jer nemaju pamet k tomu, da bi ono znali poštuovati, kaj si priskrbiju.

Videl sam tu na banhofu rumane, koje je nekoji zločesti agent bil vkanil, pak njim Bog zna kaj obećal, da naj ideju vu Kamenicu drva sekati. I ovi rumani su tija od aradske okolice došli sem, da tu žalostno spaziju, kaj sve ono, kaj njim je bezdušni agent govoril, je velika laž bila. Jeden zmed ovih rumanov je znal i magjarski, pak zato sam bil njega pital, kak su došli sim. Povedal mi je da njih je jeden agent spravil sem, tobož da budu tu dobru plaću dobili vu Kamenici, a kada su sem došli, niti tuliko su njim ne hoteli dati plaće, kaj bi njim dosta bilo na suhi kruh. Sigurno da po takvim gladuovati je doma vno go ležeše, jer ako čovek gladuovati hoće to i doma more napraviti. Osobito, ako doma ostavi decu i ženu, koji dok njim on nikaj nepošle, misliju, da se je spozabil iz njih. počneju ga kleti, i med tem vumreju od glada.

Dok je doma bil, zatoga je ono malo, kaj je zaslužil razdelil i med decom, ali evo sada vu stranjskoj zemlji niti tuliko nezaluzi, da bi si sam sebi kupil suhi kruh.

To je sve bil zna! onaj agent, ali kaj se on briga sa tēm. On dobi svoju službu. Či više težakov spravi, stem više dobi plaće. Njega to nije brige, kaj bude sa onimi siromaki, koje on vu svet pošle, na cug nakladne on se takaj odpelja znjim, prek je da gazdi, a zatem znikne. I to zato znikne, jer zna da bi za njega tam hudo bilo, ako bi ga već vkanjeni težaki mogli vu ruke dobiti.

Tak vkanjeni ljudi najvišeokrat se proti staviju i već plaće prosiju, jesu, koji se dimo prosiju i jesu koji se pomiriju sa stalšom i delaju pak gladujuju.

Koji su ne dalko oni još otideju dimo sa pomoćjom oblasti. I ove rumane, koji su sem došli, je gospodin veliki sudac na orsačke stroške dal odpeljati dimo. Ali kaj si moreju pomoći oni, koje vu Ameriku pošleju bezdušni agenti? Oni već nemreju dimo. Oni tam ostaneju, mućuju se i nazadnje vumreju. Bog moj to bi i doma mogli napraviti. Jer najtē verovati, kaj je doma ne treba ljudi. Ako bude nas još jedenkrat tuliko kak nas ga je vu našim orsagu i onda si bude svaki mogel priskrbeti tuliko kruha, da falaček svigdar kakovomu nerškomu vandravcu dojde iz njega. Vu više mestah Györške vármegije je tuliko ljudi odošlo vu Ameriku, kaj doma neima sto znjeti. Klomu je ne treba više govoriti. Žalostno, žalostno! Kaj oni ljudi nebi mogli

doma ostati, doma delati i doma podpomagati svoje stareše?

Nije to dober svet, kada sin ostavi mater i otide vu drugi svet iskat onu sreću, koju nigdar nebude našel. Jer i vu Ameriki je ravno tak kak i pri nas: čim više delaš više imaš. Koj sada hoće od onud kaj poslati, mora po dnevu i po noći delati, ali tak nahitroma odigra znjim smrt. Zakaj bi išli dakle tam vumirat i to još prije kak doma. Jer gdo marljivo spametjom živi onaj se i tu more dostarati. Vu Ameriki ne curi zlati deždž nelečeju pečeni golobi i puti nesu sa cipovom potaracani! Vu Ameriki je dražeše življenje, kak pri nas! Istina uegda dok ga još malo ljudi bilo tam onda si je jeden čovek mogel nekaj pomoći, ali sada? Sada ga i tam dosta ljudi.

Oni rumani, koje ste vu Čakovcu mogli videti naj vam budu živa pelda, da agenti lazeju.

Tabor vu Ažiji.

Niti smo si ne mislili, da bi tak na hitroma vudrila van buna vu Ruskoj kak se je to pripetilo. Jer vnogi su bili, koji su rekli, da bude soldačstvo Ruskoga cara mir napravilo. A evo ravno soldačstvo je sada započelo pravu bunu. Vu Odessi su se pobunili marinari sprestrelali su čeli varaš, i započela se je buna. Od toga pišeju sada svaki dan novine.

Kak je to počulo soldačstvo, najviše nj h je ne hotelo proti marinarom iti. Ove

Z A B A V A.

Milostiva gospa cesarica.

Iz one strane jezerišća knam na ovu stranu liepo voljko je vlekel ugodni hladni — ne zdeni — vietrić. To je već tako med briegov, brdinami, da više krat tak liepo ugodno hlad potegne, makar da je u najvećoj vručini. Danas je bilo Ivanje, a taj dan je u bavarskoj svetak, kak pri nas Štefan kraljevo. Svečano su se i obližnjih selah okolo jezerišća glasili iz turnov zvonovi, koji su vierne u cirkvu pozivali.

Mi smo preko pečine pišeke u Feldafing doputovali i tu smo odpočinuli. U nizini se je širilo modro jezerišće, okolo klišurine Karvendel, Benediktova stiena, Herzogenstand i Heimgarten. U stanovitaj visini, medju drvećem sakrit, bielil se je grad, okolo kojega je on nebeski mir vladal, koj samo sretnim ljudem u diel pada. Taj grad je stan mira i sreće a to će ostati i u vieke: najme grad »Possenhofen».

To je ladanjsko stanovanje bavarske kraljevske obitelji. Tu je naša pokojna kraljica najradje u lietu stanovala, dok je bila još ledična princessa a i poslie je znala iz Beča onamo dojt i u onoj nebeskoj tišini na trišćem zdravem šumskem zraku po koj tjedan probaviti. Još i danas se u gradu može videti ona citara, na koju je herceg Max, njezin otac, virtuozi na citari, uju učil igrati, dok je još doma ledična bila.

Kroz park grada smo išli te se spustili dole k jezerišću. Nieki mladić u narodnoj odieci je išel pievajuci za nami, reklemu je samo onak preko ramena visel, a škriljak si je daleko natrag porinul tak, da je bilo celo čelo do polovice temena videti. Tak se već radi, kad je komu jako vu če.

»Pomoz Bog! — Dobar dan! — islo je od knam a od nas kujemu — »Kamo» i »Odkud?» — To je već tako u Bavarskoj i Tirolu, medju pečinama navada, da, makar i stranjski, medjusobno posve nepoznati, ipak neprođu niemo kak mulci jedan kraj drugoga. Pozdrav, pitanje, nad može-

bitnom nezgodom sažaljenje, to je već onde tako navada. —

I on se priključi knam riečmi; »Ako hoćete vas preko jezerišća prepeljaj; ja se i onako vozim preko, idem si po zaručnicu jer danas moramo pred pospodina plebanuša.»

»Pak jeli budu na skoro gosti?» — pitamo ga mi.

»Budu, i to još ktomu vrlo vesele!» — odgovori on.

»Ali vi niste iz ovog kraja?» — velimo mi — »onak nekak govorite, kak da niste bavarac već od nekud drugod.»

»Istina je» — veli on — »zgodili ste. Ja sam iz Oetzthala u tirolu simo doputoval. Kakti bosonogi — dečec sam — svojim otcom došel simo na jezerišće.

On je trguval sa raznimi malimi iz drveta zrezanimi Kristuši i drugim sveti. Sad je gore u Feldafingu pokopan; toga putovanja okolo mu e preveć bilo, pak je zbetežal i umro. Jedan ovdešnji seljak me je k sebi vzel za pastira pri kravah, baš me je kto-

su taki vu rešt spravili. One koji su sa štuki išli proti marinarom, su marinari iz Potemkin vojne ladje još prije postrelali sa štuki kak bi ovi mogli njim kaj škoditi.

Sve na to kaže, da je vu Ruskoj buna vudrila vun. Buna, kojoj nebude taki kraj.

Dok tak od bune doneseju glas listi zatoga dojde i takov glas, koj govori da budu rusi ipak sklopili mir sa japanci. Več i na bojnim polju razpravljaju, da za ono vreme, dok razprava od mira traja, bude oružni mir na bojnim polju.

I od ruskoga admirala Nebogatova znamo nekaj. Najmre to da taki kak ga japanci dimo pustiju, bude pred ruski vojni sud postavljen. Tak plaćaju vu Ruskim svoje generale.

Kaj je novoga!

—*Prosimo naše poštuване predplatnike, naj nam vu novim tertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

Jeden siromaški mladi človek.

Siromaški dvadeset ljet star Kis Kálmán najmre otišiel je vu Kéty jedne vdovice k njenomu sinu za odgojitelja, od kud se betežni povrnul nazat k svojih roditeljev hiži. Mladi človek zgubil je svoj razum, deli dan i noč od toga se mu je senjalo, da su ga na Kéty pokvarili, zle duhe su vu njega pustili, od kojih se sada nemre osloboditi. Mladoga človeka su doktori previzitali i s očivestnimi dokazi ustanovili jesu, da siromaški Kis Kálmán nije pri zdravom razumu. Siromaškoga mladoga človeka odpeljali su vu lipótmezeisku hižu norih, gde soda od dana do dana pogibelneša ponorenost vlada nad njim.

Svadba strelbom.

Vu Zala-Szántó Biró János gostovanje je obdržaval iz Borza Maricom. Kad su svadbeniki, vnoči ob jedenajstoj vuri, mladoženje k njegovoj hiži bili išli, više zločincov sa strelbom zmešali su svadbenike. Med

strelbom mladoženja, zaručnice njena sestra i jeden dever su ranjeni postali. Napadniki su pobešli. Napada vjerojatno zbog osvjetje bila je načinjena.

Skrovno pripećenje.

Iz Moravskoga orsağa. Piesling zvanoga mesta javiju: da minuču subotu vu dolnje Austrije hataru jednoga do četerdeset ljet staroga človeka čisto zapaščenoga, bošoga, nego vu elegantnoj opravi oblečenoga našli jesu. Sad vu občinski hiži stražiju ovoga čudnovitoga človeka, koj nit jedne reči nezna pregovoriti i tak nisu mogući saznati, da gdo je i odkud je došel sim. Prije nego bi ga bili našli, poleg delajuči težaki jedna kola su videli se peljati na austrijskoj strani prama moravskom hataru. Na onom mestu, gde su tudjinca — našli bili, doli su deli nekoga i onda su se požurili nazat. Kolah njihovoga trada su sledili do Speisendorfa žandari, nego prek njega već nisu mogli.

Milljuni na dobrotvoren cilj

Vu Lipči pred petimi dnevi pred tim toga vumerl je jeden Lahmann zvani vračitelj, koj četiri million korun vrednoga svojega imetka na — dobrotvoren cilj je — ostavil.

Svećenik kakti reštant.

Iz Kezdivásárhelya javi pismovnik. Pópa János staroverskoga svećenika Kézdivásárhelyski sudbeni stol rađi toga, da je Bartoš László vu ženu, nagyajtánskoga Mate Jožefa i pajašaov zbog krivičnoga podpisanja povkanil, na tri ljetno vuzu i na deset ljetno službe zgubljenje je od sudil. Pópa je vnogo šezekeljev spravil na nikaj. Još više do četerdeset ljudih imaju proti njemu tužbu.

Krvoločnost i samoubojstvo.

Vu Kaposváru Lator János, Chernel Gyula orsačkoga zastupnika njegov komornik iz puškom strelil je Pinter Marišku, zatim pako proti sebi obrnul je oružje. Obodva odmah vumrli jesu

Pogibelna igra.

Iz Trencína pišeju: Vu Zubak občini je ogenj pustoval, kojemu više poljodelav-

skih gospodarov hiž i občinskih školah njeno stanje takaj je aldovom postalo. Ognja je jedno pet ljet staro dete zrokuvalo, koje se vu škednu iz šibicami igralo bilo.

Vužoplesca smrt.

Iz Londona telegrafiraju: Davidsohn poznati amerikanski vužoplesca doli je opal iz šestdeset metrov visine iz napete vuže i odmah je vumerl. Noga se mu posmeknula i nise mogel zadržati. Kad je dole opal iz vuže, iz rukum hotel je prijeti vužu, ali nije mogel. Davidsohna telo se zevsema skup zdrobilo. Med pukom koji su nazočni lili, su vnogi omedleli.

Duna cigarette.

Od prvoga juliuš meseca počemsi nove cigarette dojdeju vu promet sa Dunaj nazivom. Nove cigarette po deset njih vu malo škatulici, po jezero njih pako vu veliki škatali budu spravlene, vsaki komat po dva fillira bude se dobiti mogel. Duna cigarette sad iz prvine samo glavnog grada okolo njegove krajine dojdeju vu promet, i samo kasnije budu rezpošiljali orsaga na vse njegove okolice.

Pet sto ljudih smrt.

Iz Petrograda javiju, da vu Jusovki Rusko Dona društva Ivan tarnici rudarska nesreća se zgodila, koje poleg glasa pet sto ljudi je postalo žrtvom.

Jako betežni nadbiškup.

Iz Eszéka telegrafiraju, da dr. Štadler serajevoiski nadbiškup je pogibeljno zbetezal.

Na smrt zblita punica.

Vu Furta biharvármedjinski občini Bogdan Ille dobro stojeći gospodar je zeznal, da njegova punica, Koszte Petrunica dimo vabi njegovu ženu i da čez više mesecov ona dela med njimi svadju. Bogdan iz osebitim načinom na činil osvjetu nad svojom punicom. Pred dvemi dnevi prije toga k sebi pozove staru žensku svinom i sirom nju traktira. Med večerjom vu zaufani spomenek se jesu pustili i kad su na familianski spomenek bili došli, Bogdan pitati počne svoju punicu i kad njoj je vse na oči nametal, prime svoju batinu i tak shari svoju punicu, da stare ženske na njeni veliki krič

mu mogel trebati. Mami je to za onda bilo pravo, dapače mi je dobro došlo, jer nisam moral gladovati. Dakako, da me je negda i iz brdinah vleklo u sviet a dolinu i ravnicu, ali kaj sam si hotel.»

»A sad vam je drago, da to niste učinili, jeli?« — velimo mi — »tko zna jeli bi u dolini našli zaručnicu.«

»No,« — veli posmehece — »zaručnicu bi baš i u dolini našel, ali jeli bi ktomu takovu našel, koja ima kuću i dvor, toga baš se tvrditi nebi ufal.«

»Ah,« — velimo mi — »dakle s vašom zaručnicom dobite i kuću i zemlje, to ste se onda sretno namierili.«

»I ja mislim« — odgovori on — »em skoro bi sve skupa bilo z'o izpalo, ja sam dapače već bil posve zdvojen postal.«

I u tom spomenku smo došli do jezerišča, mladič odveže jednoga čuna te nas opet pozove, da nas prepelja. Mi smo se odlučili i sednemo u njega; on pričme baš okretno veslati, bilo je videti, da nije prvi krat u čunu i mi se vozimo po bliskajučoj

površini jezera. Uz to nastavimo spomenek te ga pitamo dalje:

»A odkud vam je u vašoj zdvojnosti došla pomoć?«

»Vi nebi niti mislili« — odgovori on — »od onud gore« — i pokaže na krajevski grad gore na briegu. »To je bila ona stara stvar; etac moje Veronke je na njezinu liepotu svoj i na imetak bil vrlo gizdav pak je rekel, da bi ona bila predobra za onoga, koj nikaj nema i nikaj nije, a to me je strašno težilo, kad mi je baš u lice rekel. Ja sam mu odgovoril, da sam ja baš toliko vriedan koliko i on sam, pak ako si ja i nisam do sada mnogo prisparal, ali su moje zdrave ruke više vriedne nego li kup novac. Ako mi samo malo pomore, da nekaj vzemem iz arende ili da si konje nabavim, tak se ufam do nečesa dojtii. Ali on o tom niti čuti nije hotel i tak smo se u svadji razišli. Ja sam onda dakako bil ves zdvojen a Veronika takaj. I eto, najedan krat je došla pomoć kak iz neba. Gospa cesarica je opet jedan krat došla svojim u pohode pak se je gore u Feldatingu nastala. Ja sam ju već od prije poznal a med ljudmi se je puno govorilo o njezinu ljubeznivosti i dobroti, ali se nikak nisam podufal ju nagovoriti, uvijek mi je rieč zabegla, kad sam se u parku snjom srel, Misli sam si: liepa je, ljubezniva i dobra i znam, da bi mi pomogla, kad bi znala gde me tišči. Ali jednu cesaricu nagovoriti; ne, toga se za nikaj n bi bil podufal. Jedankrat sam išel iz Feldatinga dole, a ona mi dojde sa svojom dvorskomo gospodjom, naproti, baš je iz Karpfenwinkela oštri vietar puhal; gospa cesarica je svojega suncobrana nekak na lahko u ruki držala i tak je došlo, da je na jedan krat vietar spuhnul te joj suncobrana na polje odnesel. Ja skočim za njim vlovim ga i donesem joj ga natrag. — »Hvala liepa,« veli ona te me zapita za ime. Kak sam njezinu rieč čul, tak me je strah tak ostavil, kak da ga je vieter od mene odpuhnul. »Ja sam Fran« — sam rekel — »tam pri seljaku . . . gore, a drugač sam rodjeni tirolac.« »To su pošteni vierni ljudi, tirolci,« — je rekla. »I ja mislim« da jesu« — sam ja odgovoril, a ona

skup su dobežali sela stanovnici i tak su oslobodili divjega človeka njegovih ruk na pol mrtvu sharjenu žensku. Na smrt sbita ženska na življenje spogibelnimi ranimi vezda jako betežna leži.

Papa se vu Boga pouzda.

Celi svete katoličanske cirkve svet, spazljivom željom čeka, kaj bude čineći X. Pius papa Francuskoga orsaga proti njegovoju cirkvenoj politici. Francusko spravišće ravno vezda razpravlja države cirkve o cepenosti odnošaj zakona predlog i ovak je jako zanimiv on spomenek, kojega od cepjenja konkordatuma razpravljanja Boyer d' Agen imal iz svetim otcem.

— Boyer d' Agen je jako vnogo naravno bil donesel od cirkve, nego papa je tišil svojega prihodnika i rekel mu je:

— Počekajte, — dok se pojavi viher prvlje dok bi grmljavicu hoteli čuti.

— Zatim na taj odnošaj pita papu, da kakov bude onda stanje poslie od cepjenja francuskoga svećeničtva.

— Siromaško i preganjajuće bude moje svećeničtvo i još bolje budu spodobni k Kristušu, koj je prvi siromak bil i prvi proganjenik. Menje službenikov imala bude cirkva, nego — veli papa — kaj ne, dvanajst apostolov dosta bilo je za svaja osvojenje.

— Velika je Boga vsamogućnost, koj narodov njihovu sudbinu upravlja — veli papa. Počekajmo da kaj bude čineći Bog.

Po takvim Francuzi od seh dob više nebudu veruvafi, vu svetu cirkvu katoličansku vu sveto občinstvo, vu grehov odpušćenje, vu tela gori stajanje i vu žitek vekivečni.

Familiju iz koreniteljna mati.

Iz Boroszlove javiju; da poleg odere vu Neusatzu strašnu krvničtvo je načinila jedna ženska. Gohle težaka od njega razpina njegova žena je kradljivost načinila i jerbo se bojala od kaštige, odlučila se, da samoubojnicu bude Prvlje medjutim svoju dvojcu decu, jednu devet ljetošnu svoju čerku i jednoga sedem ljetošnjega svojega sina

iz baltom je za tukla, zatim prama železne ceste nametu se paščila i pred mašicu — se je hitla.

Potres kojemu neće k nec nastati.

Potres med redovite okolnosti samo nekuliko minut navaden je trpeti. Škutarijski potres medjutim još iit danas nije prestal bivati. Od prošlog meseca prvine vsaki dan do deset dvanasjt krat vpamet vzejemu tresenje, koje, ako nit nije tak zvanredno vre nego kvara svakojački činiju. Vu Škutariji hiže se zvekšinom porušile jesu, ali tak jak se je-u pokvarile, da znova moraju zidati. Stanovnici vu najvećem strahu živeju Med katoliki koji su do sada još najmenje kvara trpeli, ipak devetnajst ljudih je pogubilo svoje življenje. Vu Bohtšalyk izvanskem varašu nit jedua hiža nije ostala cela, samo ovdj petdeset četiri mrtvih računaju, a ranjenih pako vnogo više. Ovaj varoš povsema vu ruševini stoji i blizo njega vu zemlji prepadnost se vidi, iz kojé lava i zadušni sompör iz hadja van. Strahovitoga kvara je zrokuval potres vu Škutari i na njenoj okolici takaj i jako vnogo ljudi je spomorii. Nesreća je vse ljudi, siromake i bogate jednako pohodila. Sad jeden drugoga pomaže.

Pobegla je iz špitala.

Iz uj Szent Jánoš špitala, dvorjenice na njeni špot ove dneve je pobegla jedna gospodska betežna ženska, Frank Sándor pečuškoga apatikara gospa. Pred špitalom si je na kola sela, preko celoga varaša dala se voziti i okolo osme vure iz Erzsébet zvanoga mosta je nuter skočila vu Dunaj. Elegantne gospe njeno vu Dunaj skakanje med onuda hodećem je veliko senzaciju načinilo, na bregu stojeći ladjari su za njom brodili i na sreću su nju van iz vode potegli. Omamlenu žensku su izbavitelji pod svoju obrambu vzeli i vu špital odpejali, gde je to valovala bila, da su nju iz zdravom razumom zaprli, zato je hotela vumreti. Frankovica je po prilici pred jednim mesecom došla vu špital, zbog turobnosti.

Togojove šale.

K Togojevoj flotti spadajući jedne tor-

pedo ladje zapovednik lista je pisal svojemu prijatelju, vu kojem spomenka vredna dugovanja pripoveda od Togo admirališa. List ovak glasi:

— Togo japica, kojemu su sēdi lasi, celi dan se šetje po Mikasa mostu i nit jedne reći ne pregovori. Ovo je tomu znamenje, da nema nikakve falinge. Da kakov je človek Togo japica nato gledeć je znamenita šala, kad je Togo prvč došel vu Tokiju, da javljenje načini cesaru. Dejaki se jesu odlučili, da iz prežeju iz žnjegove kočije konje i sami budu vlekli pred cesara njegove palače. Togo japica je medjutim počul ovo, pak je dal posesti svojega vojnoga pomoćnika vu kućiju, on sam pako iz malim svojim sinekom za ruku držajuć pešice išel je k cesarski palači. Takve šale navaden je delati Togo japica i pri času otom si tere glavu sada takaj, da iz rusmi kakovu šalu nakani napraviti.

Van zaprli tuvaruš.

Geiszt Jožef bečkoga kufro zlevara je jako segurna žena. Već višekrat je opomenula svojega tuvaruša, da po noći naj se ne klati po oštarijah, ar jenkrat ga van zapre. Geiszt nije veruval grožnji i nasleduval je veselo življenje. Jenkrat zatim izbilja zaprta najde zakonskih hižna njena vrata. Badava se molil, prosil, grozil, vrata se nisu odprla bila.

— Poteri nje, ako moreš, rekla je ženska špotajuc.

— Tuvarušu njenemu nato skipila je krv, na vrata nasloni svoja ramena, koja se na komade skupa zdrobila jesu. Da kaj se bilo pripetilo onda vnoči med tuvaruši, bolje da se od toga ne spominamo. Drugi dan vjutro ženska je zatužila svoje suproga — zbog svojega stanja bantovanja i zbog svojega pbištva na nikaj detoga. Sud je medjutim oslobodil Geiszt Jožefa i to stim izrokom, da tuvaruš iz takvim načinom ide nuter k svojoj tuvarušici, skakvim načinom more.

Vmoril je svoju tuvarušicu.

Iz Rima javiju, da Curando stotnik, sad ni davno dopustil je svojoj tuvarušici, da iz Firenze vu Novi putuje k svojoj betežnoj prijateljici. Tuvarušica je odputovala, kad je stotnik jednoga nepodpisanim imenom lista bil dobil, vu kojem su mu na znanje dali, da njegova gospa nije k betežnoj svojoj prijateljici, nego k svojemu dragomu putovala. Curando odmah si je na vlak sel i ženo svoju vu jednoj oštariji najde. Od velike srditosti neverno ženo je strelil, zatim se sam javil pred poglavarstvom.

Gubona árak. — Cienna žitka

I m.-máza.	I m.-cent.	kor fill.
Buzs	Pšenica	15.00 —
Rozs	Hrz	12.00 —
Árpa	Ječmen	11.00 —
Zab	Zob	11.00 —
Kukoricza uj	Kuruzza nova	14.80 —
Fehér bab uj	Grah beli	16.00 —
Sárga „ „	„ žuti	13.00 —
Vegyes „ „	„ zmješau	13.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	20.00 —
Lenmag	Len	16.00 —
Tökmag	Koščice	16.00 —
Bükköny	Grahorka	12.00 —

se je samo posmieškuvala. »Pak zar vam se ovde bolje dopada nego doma u tirolu? — me zapita. »Bi mi se i ovde dopadalo — i sad se zmislim: sad govori onak, kak ti je jezik zrasel i pričmem: »Milostiva gospa cesarica, ja bi imal jednu liepu prošnjju; samo jedna rieč je treba i nam je pomozeno, meni najme i Veroniki.« — Ona se — opet nasmije i pusti mi cielu stvar izpripovedati. Kad sam bil gotov, samo kimne glavom pak mi veli: »samo nemojte zdvajati, to bu već sve dobro.« — Ja bi bil na to kleknul pred njom, ali se nisam mogel genuti, pak sem samo se nekak zahvaloval, Bog zna kak. Sad je dakako bilo dobljeno! Na skoro zatim je varaški sudac iz Feldafinga došel, pak me je pital, jeli ja nebi hotel onoga grunta iz arende vzeti, kojega je on pred mesec dni na licitaciji kupil. On će mi i novce posuditi za da si marhu i ostala k gospodarstvu potriebna nabavim. Kad sam to Veroniki povedal, reče, mi ona sva u veselju, da se je nekaj dogoditi moralo, jer njezin otac se hoće nekaj smenom spominati pak me k sebi poziva. Ja sam naravski odmah knjemu išel i on mi posve u dobroj volji veli:

»Nisam znal, niti mislil, da ti u tako visokoj milosti stojiš; no anda neka bude

u ime božje ja nemam nikaj proti tomu ako si Veronika nezna bójjega mladenca izabrati od tebe. A kad je ondo sazual, da bi ja neka od varaškog sudca grunta u arendu uzel, prevzela ga je giz'ost pak je rekel: »No to bi pak nekaj pravoga bilo, da bi moj zet na tudjem gruntu gospodaril! Ja grunta kupim, pak kaj bude štibre, to ostane kakli hypotheka i ti ćeš to pomalo, polag mogućnosti odplaćivati.« — Ovak je anda ta stvar došla. Gospodja cesarica je za nas rieč propovorila i to je pomoglo. Za nekoliko tjednih ona dojde opet simo u pohode i onda bude naše vjenčanje, ali veselo bude kak još nikada!»

U to je čin vudril u obalu i mladić ga je privezal, mi smo izašli, mladić nam je svakomu pojedinomu ruku stisnul te je otišel prama, ne daleko ležećemu prijaznomu dvorcu po svoju sreću.

Sunčani zlatni traki su od zapada padali na okolicu, brdine su se od zapadajućeg sunca zažarile, jezero je bilo gladko kak staklo i mirno i duboki mir je vladal u cijeloj okolici, mir i sreća, koj svoj dom najdu u feldafingskom gradu »Possenhofeu.« —

Em. Kollay.

NOXIN

Czipő - Crème

(törvényesen védve).

sevrő- és kid-box-kalf-bőr fényesítéséhez. A bőrt puhítja s vízhatlanná teszi, annak tükörfényt kölcsönöz. Kapható: **drogériákban, jobb czipő-üzlet, bőrkereskedés, festék- és fűszerüzletekben.**

Főraktár CSAKTORNYÁN: MAYER TESTVÉREK

„URANOS” vegyészeti gyár

Kochsinger Testvérek Budapest, VI., Rózsa-utca 85.

2578. sz. lk. 1905.

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Habus Mária férj. Pandur Antalné perlaki lakosnak és csatlakozot társai: Goricsánec Lipót, Suplika Éva férj. Vadlya Józsefné és Mikec Lukács murakirályi lakosoknak — Habus Bálint murakirályi lakos elleni végrehajtási ügyében 266 k. 97 f. tőke összesen 52 k. 50 f. eddigi és 17 k. 40 f. árverési kérvényi költségek valamint 21 k. 20 f. 37 k. és 441 k. 61 f. tőkék s járulékaik, kielégítése végelt a nagykanizsai kir. törvényszék, a perlaki kir. járásbiróság területén fekvő következő ingatlanok ugymint:

- a murakirályi 2355 sztkvben f 84/a 3 hrsz. alatt foglalt telkek és legelőnek Habus Bálint nevéen álló $\frac{1}{10}$ része 373 k.
- a murakirályi 2355 sztkvben 84/a 21 hrsz. alatt foglalt beltelkek a végrh. törv. 156. §-a alapján egészben 10 k.
- a murakirályi 2355 sztkvben 84/a 20 hrsz. alatt foglalt beltelkek a végrh. törv. 156. §-a alapján egészben 800 k.
- a murakirályi 263 sztkvben 1133 hrsz. alatt foglalt rétnek (medra kitjen) Habus Bálint nevéen álló $\frac{1}{10}$ része 151 k.
- a murakirályi 894 sztkvben 1008 hrsz. alatt foglalt szántó (Mocessina dűllő) a végrh. törv. 156. §-a alapján egészben 231 k.
- a murakirályi 945 sztkvben 945 hrsz. alatt foglalt szántónak (Mocserina dűllő) Habus Bálint nevéen álló $\frac{1}{10}$ -ed része 52 k.

kikiáltási árban mint becsárban az

1905. évi július hó 27-én délelőtt 10 órakor

Murakirály községhezánál dr. Tamás János perlaki ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt, a fenti kikiáltási ár 10%-át bánatpénz fejében letenni kötelesek.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Perlak, 1905. majus 9-én. 963

Globin

a legjobb és legfinomabb czipőtisztítószer

917

Egy a rőfos- es vegyesáru üzletben teljesen jártas fiatal

gyakornok

(fizetése teljes ellátás és 16 korona) és egy

tanuló

azonnal felvétetik SONNENWALD HERMANN kereskedésében Alsódomborun.

959 2-2

Korvát vagy vend nyelvet beszélő

írnok,

ki magát a telekkönyvekben kiseri Alsólendván ügyvédi irodában azonnal alkalmazást nyerhet.

960 2-2

Egyszeri átsimitás

Schicht - szappannal

963 1-19

(„Szarvas”- vagy „kúlc” szappan)

pótól

kétszeri átsimitást közönséges szappannal.

Sichicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Árlejtési hirdetmény.

A szelenczei róm. kath. iskolaszék ezennel közhírré teszi, hogy az

ujonnan építendő iskola munkálatainak

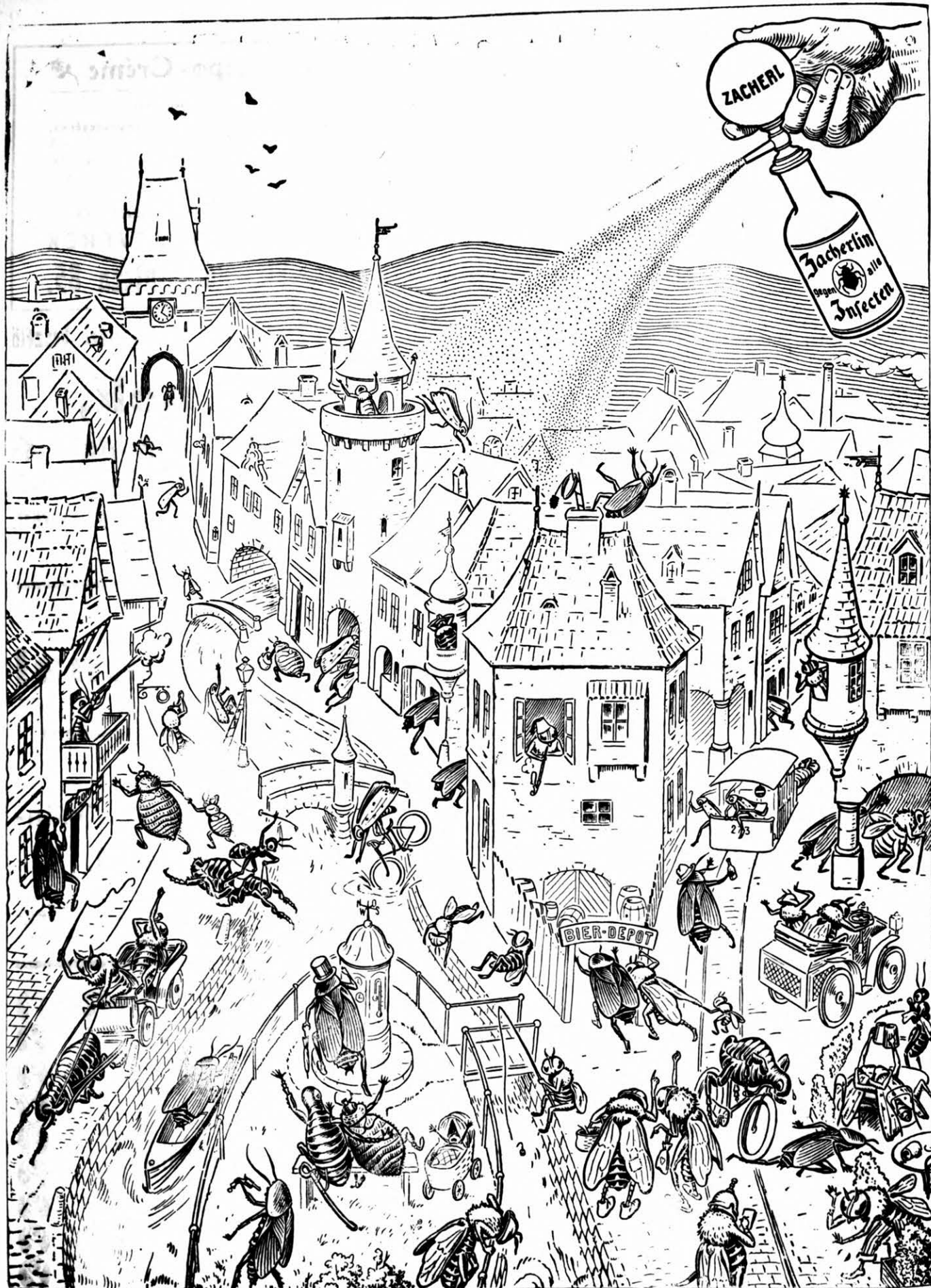
kiadására **1. hó 23-án délelőtt** a helyszinen megtartandó **árlejtést** tűz ki.

A feltételek és tervrajz a szelenczei plébánia hivatalban (utolsó posta Muraszerdahely) megtekinthetők.

Krályics Bálint,

964 1-2

iskolaszéki elnök.

»Zacherlin«, haj' mindenható,
Szólt fontorkodón a tanító.
Kíméletet nem ismerve,
Pusztit a lakásban szerte.

Nem menekül rovar egyse,
Ha szagolja, el van veszve.
Hamisítás ki van zárva,
Könnyű ám ismerni rája.

Mert Zacherlin csupán az jó,
Melynek burka üvegflaskó.
S ez a flaskó ott kapható,
Ahol e plakát látható.